

- septembrie 2020, Chișinău. Universitatea de Stat din Tiraspol, 2020, pp. 225-228. ISBN 978-9975-76-311-0.
9. VERZA, E. Psihologia vârstelor. București: Editura Pro Umanitate, 2000. ISBN 973-99734-4-2. 310 p.
10. Elemente de referențial ale evoluției eului în adolescență. [citată 10.10.2021]. Disponibil <https://www.scribgroup.com/educatie/psihologie-psihiatrie/Elemente-de-referinta-ale-evol55135.php>

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ O PROVOCARE PENTRU CADRUL DIDACTIC ȘCOLAR

*Dorina PONOMARI, doctor în psihologie,
lector universitar, UPS „Ion Creangă”*

*Nina CORGHENEA, învățătoare treapta primară,
grad didactic I, IPLT ”Liviu Deleanu”*
ORCID:<https://orcid.org/0000-0002-0795-3889>

Rezumat: Articolul este dedicat problemei actuale a educației moderne. În cadrul articolului se analizează condițiile pregătii cadrelor didactice de a lucra cu copiii cu dizabilități. Sunt subliniate aspectele principale care contribuie la realizarea obiectivelor educației incluzive: dezvoltarea personală a copiilor cu dizabilități și integrarea lor socială.

Cuvinte-cheie: educație incluzivă, copil cu dizabilitate, pregătire profesională, dezvoltare personală

Abstract: The article is dedicated to the current problem of modern education. The article analyzes the conditions of teachers' preparation to work with children with disabilities. The main aspects that contribute to the achievement of the objectives of

inclusive education are highlighted: the personal development of children with disabilities and their social integration.

Key-words: inclusive education, child with disability, professional training, personal development.

Educația incluzivă a persoanelor cu dizabilități este una dintre principalele tendințe în dezvoltarea practicii educaționale moderne [1]. Procesele de integrare care s-au răspândit rapid în RM au depășit dezvoltarea abordărilor teoretice în această direcție în știința psihopedagogică autohtonă, precum și cercetările experimentale în acest domeniu. Problema competenței profesionale a cadrelor didactice care lucrează în condiții de educație incluzivă s-a dovedit a fi puțin explorată.

Analiza formelor de organizare, programului și materialelor metodologice oferite de diferite instituții arată că nu a fost elaborată profesiograma profesorului de educație incluzivă, formele și termenii optimi de pregătire a cadrelor didactice pentru noile condiții de activitate profesională, conținutul acesteia, predare, materialele etc., nu au fost determinate.

Pregătirea cadrelor didactice pentru implementarea educației incluzive vizează în principal formarea cunoștințelor despre caracteristicile copiilor și adolescenților cu tulburări de dezvoltare și considerarea acestora în procesul pedagogic. În același timp, se acordă mult mai puțină atenție pregătirii profesionale și personale a profesorului de a lucra cu copiii cu dizabilități.

Rezultatele cercetării noastre au arătat în mod convingător importanța acestei componente în procesul de formare profesională și pe baza acestora am determinat esența, conținutul și condițiile pregătirii profesionale și personale a cadrelor didactice pentru implementarea educației incluzive.

Pregătirea profesională și personală a profesorului de a lucra cu copiii cu dizabilități include orientarea profesională și umanistă a individului, inclusiv orientările sale profesionale și valorice, calitățile și aptitudinile profesionale și personale [1].

Orientarea profesional-umanistă a individului se manifestă în conștientizarea de către profesor a valorilor umaniste ale activității profesionale, satisfacție față de aceasta, intenție în stăpânirea competențelor profesionale, eficacitatea și activitatea individului în atingerea scopurilor și obiectivelor umaniste ale educației și predarea copiilor.

Un profesor care lucrează cu copiii cu dizabilități trebuie să adopte următorul sistem de orientări valorice profesionale: recunoașterea valorii personalității unei persoane, indiferent de gradul de dizabilitate; concentrarea pe dezvoltarea personalității unei persoane cu dizabilitate, și nu doar pe obținerea unui rezultat educațional; conștientizarea responsabilității lor ca purtător de cultură și traducător al acesteia pentru persoanele cu dizabilități; înțelegerea esenței creative a activității pedagogice cu copiii cu dizabilități, care necesită mari costuri spirituale și energetice etc. [2].

O componentă importantă a pregătirii profesionale și personale a unui profesor care lucrează cu persoane cu dizabilități, în opinia noastră, este disponibilitatea de a oferi asistență. După părerea cunoscutul psiholog H. Heckhausen sub acordarea de asistență, altruistă, sau prosocială, comportamentul poate fi înțeles ca orice acțiune care vizează bunăstarea altor persoane [apud 3]. Psihologii cred că dorința de a ajuta variază de la persoană la persoană. Cu cât este mai mare nivelul de empatie, responsabilitate, grija, cu atât este mai mare nivelul de pregătire pentru a ajuta. Pregătirea unei persoane pentru ajutor se dezvoltă în condiții adecvate.

În opinia noastră, disponibilitatea de a oferi asistență este o calitate personală integrală, inclusiv compătimirea, empatia, toleranța, optimismul pedagogic, un nivel ridicat de autocontrol și autoreglare, bunăvoință, capacitatea de a observa, capacitatea de a rezuma observațiile și de a folosi cantitatea crescută de informații despre copil (adult) pentru optimizarea muncii pedagogice; abilități de percepție; creativitate, o abordare creativă a rezolvării problemelor, etc. Profesorul trebuie să fie conștient de importanța acestor calități și să tindă să le dezvolte.

Compătimirea este una dintre expresiile esențiale ale umanității. Acest concept de a combinat aspectele spiritual-emoționale (trăirea durerii altcuiva ca a propriei persoane) și aspectele concrete-practice (un impuls către ajutor real).

Empatia este o calitate profesională importantă a unui profesor care lucrează cu copiii cu dizabilități, implică

înțelegerea copilului, compasiunea față de el, capacitatea de a vedea situația prin ochii lui, etc. Empatia este strâns legată de fenomenul acceptării, ceea ce înseamnă o atitudine emoțională caldă a celorlalți față de un copil cu dizabilitate.

Toleranța include îngăduire și rezistența la: stres, incertitudine, conflict, abateri comportamentale, comportament agresiv și încălcarea normelor și limitelor. În activitățile profesionale, un profesor trebuie adesea să manifeste o atitudine tolerantă, calmă și bunăvoință față de aspectul neobișnuit al elevilor, față de comportamentul lor inadecvat, vorbirea neclară sau chiar lipsa limbajului. Prin urmare, pentru un astfel de profesor, un nivel ridicat de toleranță este unul dintre factorii care asigură eficacitatea activităților desfășurate.

Optimismul pedagogic în raport cu copiii cu dizabilități presupune încredere în progresul în planul dezvoltării unui astfel de copil, încredere în potențialul lui. Odată cu aceasta, ar trebui să fim atenți să nu faceți solicitări excesive față de copil, așteptând rezultate mai mari de la el decât cele de care este capabil.

Un profesor care lucrează cu copiii cu dizabilități trebuie să aibă un nivel ridicat de reglare, să se controleze în situații stresante, să răspundă rapid și sigur la circumstanțe care pot fi în schimbare continuă și să ia decizii. El trebuie să aibă în arsenalul său abilități de a face față emoțiilor negative, abilități de relaxare, autocontrol, capacitatea de a se adapta la situații dificile, neașteptate. Autocontrolul profesorului, echilibrul său, stabilitatea emoțională permit prevenirea

situațiilor conflictuale în relațiile dintre copii, între copii și profesor, ceea ce are o importanță deosebită pentru organizarea corectă a procesului educațional, în care se acordă un loc important la crearea unui regim de protecție care să mențină starea funcțională a sistemului nervos al unui copil cu dizabilitate și să-l protejeze de supraexcitarea excesivă și oboseală.

O cerință importantă pentru un profesor care desfășoară activități cu copiii cu dizabilități este manifestarea de delicatețe și tact, inclusiv capacitatea de a păstra confidențialitatea și a datelor cu caracter personal ale elevului.

Profesorul este responsabil pentru scopurile, sarcinile, conținutul, metodele de predare și creșterea alese ale unui copil cu dizabilitate, deoarece inițial un astfel de copil este mai dependent de asistența pedagogică decât colegii cu dezvoltare tipică.

Astfel, pregătirea profesională și personală a unui profesor de a lucra cu copiii cu dizabilități presupune formarea unui întreg complex de calități care se bazează pe resurse personale. Nu orice profesor care lucrează într-o instituție de învățământ general cu copii tipici este capabil să lucreze cu un copil cu dizabilitate.

În opinia noastră, este necesară crearea unui complex de evaluare care să vizeze identificarea orientărilor valorice și a resurselor personale, care să permită selecția cadrelor didactice capabile să rezolve problemele educației incluzive.

Putem concluziona că condițiile pregătirii profesionale și personale a unui profesor de a lucra cu copiii cu dizabilități sunt următoarele:

- dezvoltarea dirijată a sistemului de valori a personalității profesorului;

- actualizarea și dezvoltarea calităților care contribuie la pregătirea profesională și personală a profesorului de a lucra cu copiii cu dizabilități;

- orientarea spre individualitatea personală a fiecărui elev, oferind o abordare diferențială și individuală;

- consolidarea aspectului axiologic în pregătirea cadrelor didactice în contextul educației incluzive, concentrarea acestora pe evenimente semnificative din punct de vedere moral, includerea lor în tipuri de activități educaționale care încurajează reflexia morală.

Un instrument eficient pentru formarea valorilor profesionale este experiența colectivă a acestora, întâlniri cu profesorii instituțiilor speciale. Acest lucru este facilitat de vizionarea în comun a filmelor și a spectacole de orientare corespunzătoare, studierea biografiilor a personalităților care au reușit să atingă rezultate excepționale în pofida dizabilităților suportate.

De asemenea este important să stimulăm profesorul să se cunoască pe sine, capacitățile și abilitățile sale, autocunoașterea este o condiție necesară pentru autodezvoltare și autoeducare.

Crearea condițiilor pedagogice vor contribui la dezvoltarea pregătirii profesionale și personale a profesorului de a lucra cu copiii cu dizabilități.

Bibliografie

1. Educație incluzivă: Unitate de curs. Vera BALAN, et.al.; MECC al RM. Chișinău: «Bons Offices», 2017. 308 p. ISBN 978-9975-87-298-0
2. Организация специальных образовательных условий для детей с ограниченными возможностями здоровья в общеобразовательных учреждениях: Методические рекомендации. ред. С.В. Алехина. М.: МГППУ, 2012. 92 с. ISBN 978-5-94051-120-6
3. ЯКОВЛЕВА, И. М. Профессионально-личностная готовность педагога к работе с детьми с ограниченными возможностями здоровья În: Вестник МГОПУ. 2009. № 6. pp. 140-144.

JOCUL DIDACTIC LA ORELE DE COREGRAFIE – UN ELEMENT CHEIE ÎN DEZVOLTAREA POTENȚIALULUI CREATIV AL ELEVILOR CLASELOR PRIMARE

POPOVICI Anatolie
grad didactic superior, profesor de coregrafie
Instituția Publică Liceul Teoretic „Liviu Deleanu”
mun. Chișinău
ORCID: 0000-0002-1287-2012